

Jonas Kaufmann, Diana Damrau & Helmut Deutsch —Schumann i Brahms

Palau Grans Veus

Dissabte, 9 d'abril de 2022 – 20 h

Sala de Concerts

Amb el suport de:

Membre de:

Programa

Diana Damrau, *soprano*

Jonas Kaufmann, *tenor*

Helmut Deutsch, *piano*

I

Robert Schumann (1810-1856)

“Widmung”, de *Myrthen*, op. 25/1

“Jemand”, de *Myrthen*, op. 25/4

“Geständnis”, de *Spanisches Liederspiel*, op. 74/7

“Der Nussbaum”, de *Myrthen*, op. 25/3

“Resignation”, de *Drei Gesänge*, op. 83/1

“Liebeslied”, de *Lieder und Gesänge*, op. 51/5

“Stille Tränen”, de *Zwölf Gedichte*, op. 35/10

Johannes Brahms (1833-1897)

“Verzagen”, de *Fünf Gesänge*, op. 72/4

“Waldeseinsamkeit”, de *Sechs Lieder*, op. 85/6

“Nachtigall”, de *Sechs Lieder*, op. 97/1

“Ach, wende diesen Blick”, d’*Acht Lieder und Gesänge*, op. 57/4

“Es träumte mir”, d’*Acht Lieder und Gesänge*, op. 57/3

“Meerfahrt”, de “*Vier Lieder*, op. 96/4

“Anklänge”, de *Sechs Gesänge*, op. 7/3

Robert Schumann

“In der Nacht”, de *Spanisches Liederspiel*, op. 74/4

“Tragödie”, de *Romanzen und Balladen*, op. 64/3

I. Entflieh mit mir und sei mein Weib

II. Es fiel ein Reif in der Frühlingsnacht

III. Auf ihrem Grab, da steht eine Linde

“An den Abendstern”, de *Mädchenlieder*, op. 103/4

II

Johannes Brahms

“Vergebliches Ständchen”, de *Fünf Romanzen und Lieder*, op. 84/4

“Serenade”, de *Vier Gesänge*, op. 70/3

“Therese”, de *Sechs Lieder*, op. 86/1

“O komme, holde Sommernacht”, d’*Acht Lieder und Gesänge*, op. 58/4

“Geheimnis”, de *Fünf Gesänge*, op. 71/3

“Wir wandelten”, de *Vier Lieder*, op. 96/2

Robert Schumann

“Er und sie”, de *Vier Duette*, op. 78/2

“Mein schöner Stern”, de *Minnespiel*, op. 101/4

“Lied der Suleika”, de *Myrthen*, op. 25/9

“Ihre Stimme”, de *Fünf Lieder*, op. 96/3

“Liebster, deine Worte stehlen”, de *Minnespiel*, op. 101/2

“Lehn’ deine Wang’”, de *Vier Gesänge*, op. 142/2

“Verratene Liebe”, de *Fünf Lieder*, op. 40/5

Johannes Brahms

“Weg der Liebe”, de *Drei Duette*, op. 20/2

“An die Tauben”, de *Lieder und Gesänge*, op. 63/4

“Die Liebende schreibt”, de *Fünf Lieder*, op. 47/5

“Sehnsucht”, de *Fünf Lieder* op. 49/3

“Meine Liebe ist grün”, de *Neun Lieder und Gesänge*, op. 63/5

“Versunken”, de *Sechs Lieder*, op. 86/5

“Von ewiger Liebe”, de *Vier Lieder*, op. 43/1

“Die Boten der Liebe”, de *Vier Duette*, op. 61/4

Durada aproximada del concert:

primera part, 55 minuts; pausa de 20 minuts; segona part, 55 minuts.

#clàssics #llegendes

La fotografia o l'enregistrament sonor d'aquest concert, així com l'ús de qualsevol dispositiu amb aquesta finalitat, estan prohibits.

La fotografía o grabación sonora de este concierto, así como el uso de cualquier dispositivo con este fin, quedan prohibidos.

The photographing or sound recording of this concert or possession of any device for such photography or sound recording is prohibited.

Poema

Invocar

La vida ho dominarà tot.

Litúrgia a la muntanya
de plàncton trastornat.

A partir d'ara
junts serem l'estiu perpetu

i aprendrem
a multiplicar

l'infinit per l'infinit.

Jaume C. Pons Alorda

Cala foc als ossos (2016)

Comentari

Radiografia de l'amor a dues veus

Si hi ha dos grans compositors, al llarg de la història de la música, que van mantenir una relació particularment estreta, tant en el vessant personal com en l'estrictament musical, aquests van ser Robert Schumann i Johannes Brahms. Podem esmentar altres casos, com el de Richard Wagner i Franz Liszt, gendre i sogre, respectivament, que van contribuir a la revolució harmònica que conduí al llenguatge musical del segle XX; o a la relació mestre-deixeble d'Arnold Schönberg i Alban Berg, que desenvoluparen el sistema dodecatònic que desembocà en les avantguardes de postguerra. Però el cas de Schumann i Brahms és excepcional per la seva posició al centre neuràlgic del moviment musical romàntic germànic a mitjan segle XIX, així com per la intensitat i complexitat de la seva relació. Una relació que no es podria entendre sense la presència d'una figura com Clara Wieck, esposa de Robert i anhel romàntic de Johannes. La relació de la pianista i compositora amb ambdós músics ha esdevingut font de relats novel·lescos i teories fantasioses, però el que és indiscutible és que amb tots dos va mantenir un vincle sentimental apassionat.

Aquests antecedents introdueixen una connotació especialment atractiva al programa que avui ens proposen la soprano Diana Damrau, el tenor Jonas Kaufmann i el pianista Helmut Deutsch. Un recital estructurat en sis blocs diferenciats, en què s'alternen cançons i duets dels dos compositors, a través dels quals s'escenifica una radiografia a dues veus de l'evolució del procés amorós, des dels anhels inicials fins a la felicitat, en aquest cas, consumació de l'amor, tant en una dimensió física com espiritual. Un viatge, com no podia ser d'una altra manera, ple de viarany i patiment, però també de joia exultant, enriquit aquí per l'aportació de dues perspectives i personalitats diferenciades.

Robert Schumann arribà tard a la creació *liederística*, quan ja havia complert trenta anys i es trobava en plenitud artística. El famós “any de les cançons” (1840), en què el compositor escriu compulsivament bona part del seu opus *liederístic*, suposa un moment transcendental en l’evolució del gènere. Aquesta incontinença creativa és inextricable de la seva unió definitiva, tot superant mil obstacles, amb Clara. Les angoixes i esperances d’aquest període es transmeten en bona part de les seves cançons, que troben en els versos de Heinrich Heine el millor aliat, com en el cas de la trilogia *Tragödie*, *op. 64* que escoltarem avui. Profund lletraferit i coneixedor de la literatura del seu temps, Schumann es mostra en els seus *lieder*, en general de caràcter estròfic, especialment respectuós amb el text i atent a la seva prosòdia. Però la seva aportació decisiva al gènere, més enllà de la creació d’un univers sentimental i estètic propi i recognoscible, és el protagonisme del piano, instrument del qual era un virtuós. El teclat deixa de ser “acompanyament” per assolir veu pròpia i esdevenir un comentarista, tot reafirmant, aportant complexitat o fins i tot contradient el discurs vocal. Un tractament innovador que el distancia de manera significativa del seu il·lustre predecessor, Franz Schubert.

En canvi, Johannes Brahms troba precisament en Schubert el seu incontestable referent *liederístic*. Autor de més de dos-cents *lieder*, a diferència del seu amic i protector Brahms es va dedicar al gènere de la cançó regularment durant tota la seva carrera. En la seva producció descobrim tres vessants literaris i estilístics diferents. Un primer, coronat amb el cicle *Die Schöne Magelone*, caracteritzat per un medievalisme que entronca, paradoxalment i de manera exclusiva pel que fa a l’imaginari literari, amb l’univers wagnerià del qual Brahms acabà esdevenint símbol opositor. El segon està centrat en les melodies populars, que recorren bona part també de la seva obra instrumental i simfònica, mentre que el tercer, desenvolupat en plena maduresa, té com a temàtiques principals l’amor i la mort.

Aquesta dialèctica, a la qual cal afegir, com va assenyalar Arnold Schönberg, un sentit de l'abstracció del tot personal, cristal·litza en una densitat i gravetat característica en la seva producció liederística que arriba amb els *Vier ernste Gesänge* a la seva màxima expressió. Si la fidelitat al text poètic i l'aportació pianística defineixen l'estil de Schumann, Brahms es diferencia per la llibertat en el desenvolupament de la prosòdia i la diferent relació establerta entre veu i piano, que esdevé més independent. Si Robert era un virtuós del teclat, el seu amic era un consumat simfonista i en les seves cançons es percep una superabundància temàtica, així com traces de l'estructura i el desenvolupament simfònics.

Conèixer al detall les intimitats del triangle amorós que van protagonitzar Clara, Robert i Johannes constituïria el somni humit d'historiadors i addictes al *gossip*. Per bé o per mal, es van endur els seus secrets a la tomba. Potser és a través d'aquestes cançons d'amor i desamor la millor via per la qual podem trobar una veritat que il·lumini aquests secrets.

Antoni Colomer, crític musical

Palau de la Música Catalana

Més informació i
venda d'entrades a
www.palaumusica.cat

Amb la col·laboració de:

Celebrem la vida!

Jonas Kaufmann, Diana Damrau
& Helmut Deutsch

Passió segons sant Mateu de Bach
Collegium Vocale Gent
& Herreweghe

Jakub Józef Orliński
& Il Pomo d'Oro

Desandre, Jupiter & Dunford

Schütz, Schein i Bach
English Baroque Soloists,
Monteverdi Choir & Gardiner

Arcadi Voldos

Passió segons sant Joan de Bach
Orquestra Barroca Catalana
& Cor de Cambra del Palau

Missa de Glòria de Puccini
Orfeó Català, Orquestra
Filharmònica de Luxemburg
& Gimeno

Philharmonia Orchestra
& Rouvali

Bach & forward
Juan de la Rubia, Marco
Mezquida & Alba G. Corral

Max Richter

Integral de Simfonies de Brahms
Orquestra Simfònica
de la Ràdio Sueca & Harding

Biografies

Diana Damrau, soprano

©Jiyang Chen

Des de fa més de dues dècades, la soprano Diana Damrau canta als principals teatres d'òpera i sales de concerts més emblemàtics del món, així com als festivals de música més rellevants. El seu ampli repertori comprèn tant interpretacions de soprano lírica com de *coloratura*, i en destaquen els papers principals de *Lucia di Lammermoor* (Teatro alla Scala, Bayerische Staatsoper, Metropolitan Opera, Royal Opera House), de *Manon Lescaut* (Wiener Staatsoper, Metropolitan Opera) i de *La traviata* (Teatro alla Scala, Metropolitan Opera, Royal Opera House, Opéra National de París, Bayerische Staatsoper), com també el paper de la Reina de la Nit de *La flauta màgica* (Metropolitan Opera, Salzburg Festival, Wiener Staatsoper, Royal Opera House, Bayerische Staatsoper).

Sol dur a escena obres contemporànies que inclouen papers escrits específicament per a ella. S'ha consolidat com una de les intèrprets més sol·licitades del repertori de lied.

Enregistra en exclusiva per a Warner/Erato, en què va debutar amb una col·lecció d'àries de Mozart i de Salieri titulada *Arie di bravura*. Els enregistraments en solitari que va fer posteriorment han estat guardonats, entre altres premis, amb l'Echo i l'Opus Klassik Prize. A més a més, ha intervingut en diversos enregistraments complets d'òpera, tant en CD com en DVD.

Molt sol·licitada al circuit de concerts i recitals, ha realitzat residències a les principals ciutats europees, com ara Londres (Barbican Centre), i ha fet nombroses gires per l'Amèrica del Sud i l'Àsia. Durant la temporada 2019-20 va participar als concerts de Cap d'Any amb la Berliner Philharmoniker, sota la direcció de Kirill Petrenko.

Aquesta temporada 2021-22 ha debutat com a Anna Bolena a l'Opernhaus de Zuric i a la Wiener Staatsoper. A l'agenda del 2022 hi ha la incorporació d'un paper nou al seu repertori amb la nova producció de *Capriccio* de Strauss (la comtessa) a la Bayerische Staatsoper. Juntament amb la Deutsche Kammerphilharmonie Bremen, sota la batuta de Jérémie Rohrer, farà una gira per interpretar cançons seleccionades de Richard Strauss.

Després d'haver cantat a les sales de concerts més distingides d'Europa en col·laboració amb el tenor Jonas Kaufmann i el pianista Helmut Deutsch, a l'*Italienisches Liederbuch* d'Hugo Wolf, tots ells tornen aquesta primavera del 2022 a les sales més prestigioses d'Europa amb cançons d'amor de Schumann i de Brahms. En aquesta prestigiosa gira europea, Diana Damrau lluirà vestits de Talbot & Runhof i joies de Chopard.

El 2007 va rebre el títol de Kammersängerin de la Bayerische Staatsoper, el 2010 li va ser concedit l'Orde Bavarès de Maximilià per a les Ciències i les Arts, i el 2021 va rebre l'Orde del Mèrit de la República Federal d'Alemanya. Ha estat nomenada diverses vegades Cantant de l'Any («Opernwelt», International Opera Award London, «Opera News», Gramophone Editor's Choice) i des del 2020 un asteroide duu el seu nom.

Diana Damrau enregistra en exclusiva amb Erato/Warner Classics. Concerts, Tours & Media Diana Damrau - CCM Classic Concerts Management: www.ccm-international.de
www.diana-damrau.com

Jonas Kaufmann, tenor

©Gregor Hohenberg

Selige Stunde, un dels últims llançaments discogràfics de Jonas Kaufmann –una selecció de cançons romàntiques enregistrades amb Helmut Deutsch per a Sony Classical–.
<https://JonasKaufmann.lnk.to/SeligeStunde>

Aclamat com “*el millor tenor del món*” per «The Telegraph», Jonas Kaufmann ha interpretat més de setanta papers als principals teatres d’òpera internacionals. A banda de posseir una gran tècnica vocal, les seves interpretacions també són elogiades per un fort impacte dramàtic. Tal com va assenyalar la revista francesa «Telerama»: “*Interpreta tots els papers amb tanta intensitat que fa pensar als espectadors que és l’última vegada que el veuran dalt l’escenari*”.

Gràcies a la seva veu, que destaca en un ampli ventall de repertoris, Kaufmann ha obtingut diversos reconeixements per la interpretació de papers en francès, alemany i italià, com també per les seves actuacions en recitals i concerts. Així, cal esmentar, entre altres papers, els de Don José, Werther, Don Carlos, Otello, Andrea Chénier, Maurizio, Lohengrin, Parsifal i Florestan, que ha interpretat, per exemple, al Teatro alla Scala, Covent Garden, Bayerische Staatsoper, Metropolitan Opera, Opernhaus de Zuric, Opéra National de París o a la Wiener Staatsoper.

Essent un dels millors intèrprets actuals del repertori de lied, Kaufmann també és molt sol·licitat per prendre part en concerts. Les seves interpretacions i enregistraments l'han fet mereixedor de múltiples honors i premis, com ara vuit Opus/Echo Klassic, la distinció de Cantant de l'Any de nombroses revistes de música clàssica –incloent-hi «Opernwelt», «Diapason» i «Musical America»– i la insígnia de l'Ordre des Arts et des Lettres en el grau de Chevalier.

La seva agenda de la temporada 2021-22 inclou el paper principal d'*Otello* al Teatro di San Carlo i el de *Peter Grimes* a la Wiener Staatsoper. També debutarà com a Calaf de *Turandot* a l'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, i com a Turiddu i Canio a *Cavalleria rusticana/Pagliacci* a la Royal Opera House-Covent Garden. Pel que fa a concerts, farà diverses gires, una d'europea al voltant de Nadal que inclourà cançons del seu darrer enregistrament, *It's Christmas*, així com aquesta primavera la gira actual de recitals amb Diana Damrau i Helmut Deutsch.

Jonas Kaufmann enregistra en exclusiva amb Sony Music Entertainment

Gestió artística de Jonas Kaufmann - Zemsky/Green Artists Management, Inc., www.zemskygreenartists.com
www.jonaskaufmann.com

Helmut Deutsch, piano

©Shirley Suarez

És un dels acompanyants de recitals més extraordinaris, amb més èxit i més sol·licitats del món. Helmut Deutsch va néixer a Viena. Allà va estudiar al Conservatori, a l'Acadèmia de Música i a la Universitat. El 1965, quan tenia vint-i-quatre anys, va ser guardonat amb el Premi de Composició de Viena i nomenat professor universitari. Si bé ha tocat amb distingits instrumentistes com a músic de cambra, s'ha concentrat fonamentalment en l'acompanyament de recitals de cançons.

En començar la seva carrera va treballar amb la soprano Irmgard Seefried, però el cantant més important de la seva època inicial va ser Hermann Prey, a qui va acompanyar de manera permanent durant dotze anys. Més endavant va treballar amb molts dels més distingits cantants de recitals i va tocar als principals centres musicals del món.

Les seves col·laboracions actuals amb Jonas Kaufmann, Diana Damrau, Michael Volle i el jove tenor suís Mauro Peter són algunes de les més remarcables.

Ha enregistrat més de cent CD, alguns dels quals són també un reflex del que considera una de les seves missions principals: recuperar compositors del passat injustament oblidats. Els últims anys s'ha dedicat, d'una manera especial, al desenvolupament de joves talents. Després d'exercir l'ensenyament a Viena, va continuar la seva tasca docent sobretot a Munic, a la Hochschule für Musik und Theater, on durant vint-i-vuit anys va treballar com a professor d'interpretació de cançons. A més a més, és professor visitant de diverses universitats i tot sovint el conviden a impartir classes magistrals a Europa i a l'Extrem Orient.

Alguns dels seus alumnes són Juliane Banse, Jonas Kaufmann, Dietrich Henschel, Christian Gerhaher i Wolfram Rieger.

Per a més informació, consulteu: www.helmutdeutsch.at

També et pot interessar...

Palau Grans Veus
Dilluns, 25.04.22 – 20 h
Sala de Concerts

Anima Aeterna

Jakub Józef Orliński, *contratenor*

Il Pomo d'Oro

Francesco Corti, *clave i director*

I

D. Perez: “Gratias agimus tibi”, de *Messa a 5 voci*

J. J. Fux: “Non t’amo per il ciel”, d’*Il fonte della salute*

B. Galuppi: “Grave” i “Allegro”, del *Concerto a quattro, núm. 4*

J. D. Zelenka: ària “Barbara dire effera”, recitatiu “Vicit leo de tribu
Juda” i ària “Al·leluia”, de *Barbara dira effera*

II

F.B. Conti: *Salve sis Maria*

F. A. De Almeida: “Giusto Dio”, de *La Giuditta*

J. G. Reutter: *D’ogni colpa la colpa maggiore*

J. D. Zelenka: *Obertura a 7, ZWV 188*

M. G. Schiassi: *A che si serbano*

G. F. Händel: *Amen, Alleluia en Re menor, HWV 269*

Preus: de 12 a 60 €

Mecenes d'Honor

Mecenes Protectors

Mitjans Col·laboradors

Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Calaf Grup – Cardoner Grup – Catalonia Hotels & Resorts – Coca-Cola – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Col·legi Oficial d'Òptics Optometristes de Catalunya – Deloitte – Eurofirms Group – FC Barcelona – Fundació Antiques Caixes Catalanes - BBVA – Fundació Caixa d'Enginyers – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Helvetia Compagnia Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – La Fageda – Quadis – Saba Infraestructures, S.A. – Scasi Soluciones de Impresión S.L.

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. – Fundació Antoni Serra Santamans – Inclos Interiorisme, S.L. – Morera Casablanca S.L. – Teatre Romea – Veolia Serveis Catalunya S.A.U. – Salvador Viñas Amat

Membres Palau XXI

Mª Dolors i Francesc – Elvira Abril – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Marta Barnes – professor Rafael I. Barraquer Compte – Mariona Carulla Font – Lluís Carulla Font – Carlos Colomer Casellas – Isabel Esteve Cruella – Pere Grau Vacarissas – María José Lavin Guitart – Anna Saura Miarnau – Juan Manuel Soler Pujol – Daniela Turco – Joan Uriach Marsal – M^a. del Carmen Pous Guardia

An abstract painting featuring vibrant, wavy lines in shades of blue, orange, and white, creating a sense of movement and depth. The background is a deep, solid blue.

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

